

γόρευσιν τοῦ κ. Δρέσσελ ὠμίλησαν οἱ διφῆτορες κύριοι Ἰόρδων (περὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἑστίας καὶ τῆς κατοικίας τῶν Ἑστιάδων παρθένων) καὶ Χέλβιγ περὶ τῶν ἐν Κορνέτῳ ἀνασκαφῶν. Τὸ κύριον πόρισμα τῶν ἐπὶ τῆς νεκροπόλεως αὐτῆς τῆς Ταρκυνίας ἐπιχειρουμένων ἀνασκαφῶν εἶναι ἐκ παλαιοτάτου χρόνου παράδοσις τῶν ἀρχαιοτάτων κεραμείων μορφῶν μέχρις ἐποχῆς (πιθανῶς τοῦ 5. π. Χ. αἰῶνος), ἥτις ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἐποψιν ἔσχε τὴν ἀρχὴν παντελῶς ἐκ τῆς προϊστορικῆς.

Ἐν Μεσολογγίῳ Ὀκτωβρίῳ ἀρξαμένῳ, 1885.

ΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΥΠΟ

E. DE AMICIS

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγ. φύλλον).

Εἶνε καὶ εἰς τύπος περιέργος ἀνταποκριτοῦ ἐπιστολῶν ὁ καλὸς ἔμπορος ἢ δημόσιος ὑπάλληλος ἢ χωρικός ιδιοκτήτης, δι' ὃν αἱ περιστάσεις καθ' ἃς ὀφείλει νὰ γράψῃ ὑμῖν εἰσὶν αἱ μόναι, αἵτινες τῷ παρουσιάζονται εἰς τὴν ζωὴν, ἵνα ἐξασκήσῃ τὰς ἐξοχωτέρας αὐτοῦ νοητικὰς δυνάμεις, αἵτινες εἰσὶν ὀλίγῳ ὀξειδωμέναι διὰ τὴν ἀχρηστίαν. Νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν φιλολογικὴν, εὐφυσῇ, ὡς ἴσως αὐτὸς τὴν καλεῖ, εἶνε δι' αὐτὸν ὑπόθεσις ἐνδιαφέρουσα. Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐπανέρχεται οἶκοι ἐνωρίτερον, ἐπιβάλλει εἰς τὰ παιδιὰ σιωπὴν, συστρέφεται καὶ γράφων, δοκιμάζει εὐχαρίστησιν μικρὸν κατὰ μικρὸν αὐξάνουσαν· θαυμάζει ὀλίγον ιδέας τινὰς, αἵτινες τῷ βλαστάνουσιν αἰφνιδίως καὶ φράσεις τινὰς αἵτινες τῷ ἔρχονται εὐκολοὶ ἐννοεῖ χαριέντως τὴν φύσιν καὶ τὰς συγκινήσεις τῆς καλλιτεχνικῆς ἐργασίας· τῷ φαίνεται ἐν στιγμῇ τι, ὅτι ἀνακαλύπτει ἐν αὐτῷ λάμψεις φιλολογικοῦ πνεύματος, δυνάμεις σχεδίων συγγραφῆς, αἵτινες, παιδευθεῖσαι, δὲν ἤθελον ἴσως κάμει κακὴν ἐνδειξίν· καὶ αἰσθάνεται τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν ἐλαφρὰν τῆς ἑαυτοῦ φαντασίας κίνησιν, εἰς ἐκτάκτους τινὰς λέξεις, εἰς μικράς τινὰς ὕφους αὐδαθείας, ἀπαρσκειοὺς καὶ ἀπλοϊκὰς, ὡς Frudhomme ἐμπνευσθέντος. Πρὸ τῆς ἀποστολῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν σύζυγόν του· καὶ μετὰ τὴν ἀποστολὴν, θὰ ἦτο περιέργος νὰ ἤξευρε τί περὶ αὐτῆς θὰ εἶπτε· καὶ μετὰ μίαν ὥραν δὲν σκέπτεται πλέον. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γαλήνιοι, ἐλαφρῶς ποιητικά, καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μὲ ἀπόπειραν ἀστεϊσμοῦ· ἔχουσιν ἐν προοίμιον ὀλίγῳ μακρὸν ἀναλόγως τοῦ σώματος τῆς ἐπιστολῆς, καὶ εἶνε καταφανὴς ἡ ἀναζήτησις τῆς πρωτοτυπίας τῆς κλείσεως.

* *

Εἶνε ἐπίσης ὁ φίλος, καλὸς ἐκ φύσεως, καὶ ὅστις σὰς ἀγα-

πᾶ· ἄλλ' ὅστις γράφων, ἀπατᾷ καὶ ὑμᾶς καὶ αὐτόν. Ἐχει τὴν φαντασίαν ζωηράν, τὴν ἵνα διεγερτικὴν, τὴν γραφίδα εὐκόλον· γράφων μίαν ἐπιστολὴν ἀνυψοῦται μικρὸν κατὰ μικρὸν συνθέτων μίαν λυρικὴν ἐν τοῖς πρώτοις στίχοις ἐμπνέει ὑμῖν ἀγαθότητα ἡσυχον· ἐν τῇ δευτέρᾳ σελίδι ζωηρωτάτην ἀγάπην, ἐν τῇ τρίτῃ τῷ ἐπέρχονται μυρία προσφιλεῖς ἀναμνήσεις· ἡ εἰκὼν ὑμῶν μεγαθύνεται ἐν αὐτῷ καὶ φωτίζεται, ἡ καρδιά ἐπαίρεται, τὸ ὕφος ταράττεται, ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ἀποβαίνει ἀγάπη ἀδελφική, σέβας, ἐνθουσιασμός· ἐν τοῖς τελευταίοις στίχοις προσφέρει ὑμῖν λατρείαν καὶ ἀρχίζει νὰ κλαίῃ. Ἀλλὰ διατί; ἐπὶ τίνι αἰτίᾳ; Δὲν τὸ ἐννοεῖτε ὑμεῖς· αὐτὸς τὸ ἀγνοεῖ· ἤρχισε νὰ γράψῃ τὴν ἐπιστολὴν ἵνα παρέλθῃ μία ὥρα· ἤθελε νὰ προχωρήσῃ χαριεντιζόμενος· ἡ φαντασία τῷ ἤρε τὴν χεῖρα, τὸ αἶσθημα τὸν ἔφερεν ἀνὰ τὸν αἶρα. Καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶνε εἰλικρινής, κλαίει δάκρυα ἀληθῆ καὶ θὰ ἐπῆδα ἐπὶ τοῦ τραχήλου ὑμῶν ἐὰν τῷ ἐνεφανίζεσθε ἐμπρός. Ὑμεῖς ἀναδιπλοῦτε τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὴν καρδίαν συγκινημένην, καὶ τῷ γράφετε τὰς τέσσαρας σελίδας ἃς ἐπικαλεῖται ὑμῶν, πλήρεις φιλοφροσύνης καὶ ἀγάπης, φανταζόμενοι μετ' εὐχαριστήσεως τὴν χαρὰν, ἣν θὰ δοκιμάσῃ κατὰ τὴν λῆψιν αὐτῶν. Οἱμοι! Αἱ τέσσαρες ὑμῶν σελίδες εὐρίσκουσιν αὐτὸν ἀπασχολημένον νὰ γράψῃ πρὸς τινὰ ἄλλον τὴν ἰδίαν ἐπιστολὴν ἣν ἔγραψε καὶ πρὸς ὑμᾶς· ἀναγινώσκει αὐτὰς ἀμελῶς, καὶ δὲν ἀποκρίνεται πλέον ὑμῖν ἐπὶ ἓν ἔτος.

* *

Ὅποῖον φύραμα μένει ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τῶν φίλων, ὅτε ἐμάθομεν ἀπὸ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μαντεύωμεν τὰ μυστικά τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας! Ὅποσον ἄθλια μυστικά! Ἐκδηλώσεις ἀγάπης, ἐπαινοὶ δοθέντες διὰ τοῦ πτύου, ἀσυνειδήτως, ἵνα παρὰξωσιν εὐγνωμοσύνην, ἥτις θὰ ἦνε ὠφέλιμος ἡμέραν τινὰ· ἐπιστολαὶ πλήρεις τρυφεροτήτων, γραφεῖσαι οὕτως, οὐχὶ ἐξ ὠθήσεως τῆς καρδίας, ἀλλὰ διότι, ἀρξάμεναι κατὰ σύμπτωσιν μετὰ τοῦ τόνου ἐκείνου, ἠθέλησαν νὰ χωρήσωσι μέχρι τέλους ἄνευ παραφωνίας, καὶ ἐψεύσθησαν διὰ τὴν ἀρμονίαν· ἐπιστολαὶ ἐν αἷς ἐξαντλεῖται ἐν πάθος θλιβερόν ἢ εὐχάριστον, παραχθὲν ἐν ἡμῖν ὑπὸ ὅλως ἄλλης αἰτίας, οἷτινες δίδομεν αὐτῇ τὸ χρῶμα μεγαλοποιήσεως ἀγάπης διὰ τὸν φίλον· ἐπιστολαὶ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις φαίνεται ὅτι πλημμυρεῖ ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς, καὶ ἀναβρῦει ἀπὸ τῆς φιλίας παλαιοῦ οἴνου, ὅστις ἐκτείνει τὴν σκιάν αὐτοῦ μέχρι τοῦ φύλλου ἐφ' οὗ τις γράφει, προσφοράι γενναῖαι ὑπηρεσιῶν καὶ θυσιῶν, αἵτινες γίνονται αἰφνης, ἐν μέσῳ τῆς δευτέρας σελίδος, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην διέρχεται μουσικὴ στρατιωτικὴ κάτωθεν τῶν παραθύρων· φράσεις, αἵτινες πιέζουσι τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγινώσκοντος, καὶ αἵτινες διεκόπησαν ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ τοῦ γράψαντος ἵνα ἀνάψῃ τὴν καπνοσύριγγα ἢ νὰ καγχάσῃ μετὰ τινος φίλου· στίχοι κυματώδεις, γραφέντες μὲ ἐκούσιον τῆς χειρὸς τρόμον, ἵνα ἀπεικονίσωσι μεγάλην τῆς ψυχῆς ταραχὴν· κηλίδες δακρύων ποιηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ δακτύλου βεβρεγμένου ἐν τῷ ὕδατι· διαγραφαὶ ὑποκριτικαὶ ἀχθεῖ-

σαι ἵνα προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν δεικνύοντες ὅτι δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ γράψωσι τὰ διαγραφέντα, φαυλότητες καὶ ψεύδη παντὸς εἶδους, χιλίας παράγοντα ἀπάτας, ὧν ἔπονται ἰσάριθμοι πικρίαι.

* *

Καὶ ἐνίοτε ἔχομεν περιεργότατην ἔνδειξιν τοῦ πόσῳ εἶνε ἐπικίνδυνον νὰ κρίνωμεν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν. Μετὰ πολυετῇ ἀλληλογραφίαν, ἣτις ἔρρευσεν ὡς διαυγὲς καὶ γαλήνιον ὕδωρ, ἄνευ διαφωνίας δοξασίων, παράγοντες εὐτυχῇ φιλίαν, συναντώμεθα μετὰ τοῦ φίλου, ὃν δὲν εἶδομεν ποτέ. Μεγάλῃ εὐχαρίστησις. Ἐχομεν τέλος ἕνα Πυλάδην μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ δυνηθῶμεν νὰ ζήσωμεν ἐν τῇ ἁρμονίᾳ ἐκείνῃ, ἣτις εἶνε τὸ ἰδανικὸν πάντων. Τρέχομεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μετ' ἀνυπομονησίας. Δυστυχεῖς ἡμεῖς, ὁποῖα ἀπάτη! Ἰετὰ τινὰς ἡμέρας τὸ πᾶν τετέλεσται. Ὁ φίλος ἔχει ἄλλην ὄψιν, ἄλλην φωνήν, ἕτερον μείδιμα, ὅπως διάφορον τρόπον ὁμιλίας, τοῦ παρατηρεῖν, μεταχειρίζεσθαι, ζῆν ἢ ὅπως εἶχομεν φαντασθῇ. Μετὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, καθ' ἃς μνησκόμεν διὰ ζώσης τὴν ἐπιστολικὴν δυωδίαν, ἣτις ἔχει ἀκόμη ἐν τῇ κεφαλῇ ἡμῶν, αἱ ἀκαὶ καὶ τὰ κυψώματα τοῦ χαρακτῆρος, ἀποκαλύπτονται τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, ἐν τῷ ἄμφ' δοκιμάζομεν τὸ πρῶτον τὴν ἰδιοτροπίαν του, βλέπομεν νὰ περῶσιν ἀστραπαὶ κακεντρεχείας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, αἰσθανόμεθα ἐν τῷ τόνῳ κινήσεις τῆς ψυχῆς ἐχθρικὰς καὶ πᾶν ὅπερ συγχωροῦμεν εὐκόλως εἰς τοὺς ἄλλους φίλους, φαίνεται ἡμῖν τερατώδες καὶ ἀνυπόφορον εἰς αὐτόν, διότι εἶνε ἡ αἰτία τῆς πτώσεως ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ὕψους ὥραιας φαντασιοκοπίας. Ὁ ἀπατεών! Εἶνε ἄλλος ἀνθρώπος, λοιπὸν ἐνεπαίχθημεν καὶ ἠπατήθημεν. Καί, φυσικῶς τῷ λόγῳ, βλέπων ἡμᾶς ἀλλάσσαντας ὄψιν καὶ τρόπους, αὐτὸς σκέπτεται περὶ ἡμῶν ἐπίσης οὕτως. Ἐν βραχεὶ διαστήματι ἀποβαίνομεν ὑποπτοὶ ὁ εἰς τῷ ἄλλῳ, καθὼς δύο οἷτινες ἔχουσιν ἀμαρτήσιν ὁμοῦ αἰσχυνηλὸν τι ἀμάρτημα, καὶ ἂν ἀποχωρισθῶμεν ἄλλοτε, ἡ ἀλληλογραφία δὲν συνδέεται πάλιν πλέον· ἐδραμομεν εἰς συνάντησιν μετὰ μεγίστης ὀρμῆς, καὶ ὠθοῦμενοι, συνετρίψαμεν ἐν μέσῳ τὴν φιλίαν.

* *

Οὐδὲν ὅμως πρᾶναι ἡμῶν τὴν ἐπιστολικὴν φλόγα τὸσον ὅσῳ ἡ ἐκ νέου ἀναγνώσις παλαιῶν τινῶν ἐπιστολῶν. Ἀνασκάπτοντες ἐν τοῖς χάρταις τῶν παρελθόντων ἐτῶν, εὐρίσκομεν ἐνίοτε τὴν ἀλληλογραφίαν ἣτις συνέδεσεν ἡμῖν φίλον τινὰ ἐπὶ χρονικὴν περίοδον, σωρεῖαν ἐπιστολῶν γεμουσῶν διακηρύξεων ἀγάπης, ἐμπιστοσύνης, ἐνθουσιασμοῦ, δι' ὧν ἐνθυμούμεθα τῶν ἡμετέρων, οὐχ ἥττον περιπαθῶν, καὶ τὰς ὁποίας ἐλθμονήσαμεν πρὸ ἐτῶν. Δυστυχεῖς ἀνθρώπιναι ἀγάπαι. Δυσηρὸν νὰ βλέπῃ τις πᾶσαν ἐκείνην τὴν διαστολὴν φιλίας ἣς τινος δὲν ὑφίσταται πλέον ἔχνος. Διατὶ διεκόπη ἡ ἀλληλογραφία; Τίς ἐνθυμεῖται; Κατεστράφη μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐκ νοηρότητος, καὶ ὁ φίλος ἔφυγεν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀπὸ τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ τῆς μνήμης. Δὲν ἐπιτυγχάνομεν πλέον νὰ ἐννοήσω-

μεν πόθεν ἐγενεῖτο ἅπας ἐκεῖνος ὁ ἔρως ὃν ἠσθανόμεθα δι' αὐτόν, καὶ αἰδοῦμεθα ὅτι ἀπωθήθημεν κατ' ἐκεῖνον τὸν τρόπον. Αἰδοῦμεθα μάλιστα, πλέον ὅταν ὁ ἴδιος φίλος, καθὼς ἐνίοτε συμβαίνει, ἀπέβῃ ἀδιάφορος καὶ ἀντιπαθητικὸς, ὁ ὁποῖος, μετὰ σαρδωνικοῦ μειδιάματος, τίθῃσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, μετὰ πολλὰ ἔτη, τὰς ἐνθουσιαστικὰς ἐπιστολάς ἃς τῷ ἐγράψαμεν ἡμεῖς. Ζητοῦντες νὰ κρύψωμεν μικρὰν ἐρυθρότητα ἀνερχομένην ἐν τῷ προσώπῳ, διατρέχομεν ἐκ νέου τὰς σελίδας ἐκείνας, περιέργας, ὡς ἠθέλομεν πράξει ἐν ταῖς ἀναμνήσεσι θνητοῦ τινος, καὶ καταλαμβάνει ἡμᾶς ῥίγος, ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι θὰ ἔλθῃ ἴσως ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ προξενήσωσιν ἡμῖν αἰσθησιν αἱ ἐπιστολαί, ἃς γράφομεν τώρα εἰς τοὺς στενωτέρους φίλους. Πόσον ταπεινούμεθα ἐκ τῆς ἰδίας μεταβολῆς, δυσπιστοῦντες ταῖς ἰδίαις ἀγάπαις, καὶ πῶς ὀρκιζόμεθα, κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, νὰ χαλινώσωμεν τὴν γραφίδα διὰ παντός.

* *

Καὶ ὅμως, ἐναντίον πασῶν τῶν ἀποφάσεων, ὅταν καταλαμβάνει ἡμᾶς συμφορὰ τις ἢ ὅταν συνωμοσία εὐνοϊκῶν περιστάσεων κάμνει ἡμᾶς νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ἀπάτην ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὅτι εἴμεθα εὐτυχεῖς, ἢ ὅταν ὠθεῖ ἡμᾶς ζωνηρὰ ὠθησις συμπαθείας καὶ εὐγνωμοσύνης, ἐκχέομεν σχεδὸν πάντοτε τὴν ψυχὴν ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τινὰ φίλον, ἄνευ ἐπιφυλάξεων, καὶ ἀφρόως, ὅπως ἐπράττομεν νέοι. Ὅσῳ μᾶλλον περιστελλόμεθα ἐκαστοτε, μετὰ τοσούτῳ μείζονος ὀρμῆς ἀφιέμεθα ἐν ταῖς περιστάσεσιν ἐκείναις. Εἶνε ἀνάγκη ἀκαταμάχητος τὸ γράφειν ἐνίοτε τινα, ἅτινα δὲν λέγονται ποτέ, ἅτινα κρατοῦνται ὡσεὶ κεκρυμμένα ἐν ταῖς πτυχαῖς τῆς συνδιαλέξεως, ἢ διότι δὲν ἔχομεν τὸν χρόνον, ὁμιλοῦντες, νὰ εὕρωμεν τὴν λεπτὴν φράσιν καὶ ἰδίαν ἣτις ἐκφράζει αὐτά, ἢ διότι τὸ βλέμμα τοῦ φίλου δειλιᾷ ἡμᾶς. Καὶ αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἀφίνουσιν ἡμᾶς σχεδὸν πάντοτε μὲ ἀναψυχῆς αἴσθημα ἐν τῇ ψυχῇ, ὡς ἂν ἐξεπληρώσαμεν ἐν καθήκον, ὡσεὶ μὲ τὴν τολμηρὰν ἐκείνην πράξιν καὶ τὴν ἐμπιστον τῆς καρδίας ἐγκατάλειψιν, ἠθέλομεν ἀπαλλάξει τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἐκείνου ὅπερ ἄθλιον καὶ ἀγενὲς ὑπάρχει ἐν τῇ διηνεκεὶ ὑπόπτῳ ἐπιφυλάξει μεθ' ἧς συνειθίζομεν νὰ γράφωμεν καὶ ὁμιλῶμεν ἀπάσας τὰς ἡμέρας. Πᾶσαν τοιαύτην ἐπιστολὴν ἐνθυμούμεθα μετ' εὐχαριστήσεως, ὡς τινα ποίησιν, ὡς στροφὴν μουσικὴν, ἀναμιμνήσκουσιν ἡμῖν ὠραίαν τοῦ παρελθόντος ἡμέραν, κατὰστασιν τῆς ψυχῆς, διατάξιν ἰδεῶν, δι' ἧς διήλθομεν, καὶ ἣν ἠθέλομεν ἴσως λησμονήσῃ, ἂν δὲν τὴν εἶχομεν καθηλώσει ἐν τῷ νῷ διὰ τῆς γραφίδος. Ἀλλὰ ἐπανέρχονται ἐν τῇ μνήμῃ, καὶ τέρπουσιν ἡμᾶς, διότι ἐγένοντο ἐκουσία τοῦ χαρακτῆρος ἡμῶν ἀποκάλυψις, εἰς ἣν ὀφείλομεν τὴν ὑπόληψιν καὶ συμπάθειαν ἀνθρώπων οὓς ὑπόληπτομεθα καὶ ἄγκυῶμεν. Ἀλλὰ μένουσιν ὡς βοήθεια τῆς συνειδήσεως καθ' ὅλην τὴν ζωὴν διότι ὑπῆρξαν ἡ ὁμολόγησις καὶ ὁ αὐτοθελὴς ἀγνισμὸς ἀδίκου τινός, πράξις δικαιοσύνης καὶ γενναιότητος, ἣν ἡ ὑπερηφανία ἤθελε κωλύσει ἡμᾶς νὰ ἐκτελέσωμεν διὰ ζώτης, κατὰ πρόσωπον τοῦ φίλου

ὃν εἶχομεν προσβάλει. Τί σημαίνει ἂν τις τῶν ἐπιστολῶν τούτων πέσῃ εἰς κακὰς χεῖρας; Ὑσχυρογνωμονοῦντες μίαν ὥραν πλέον ἐπὶ εὐγενοῦς τινος σκέψεως, καὶ αἰσθανόμενοι ζωηρότερον, ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ ἐκφράσωμεν αὐτό, πάθος ἐλευθέριον καὶ ἰσχυρόν, ἐδιωρθώθημεν ἀρκούντως.

* *

Εἰς πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ἔχει συμβεῖ, ἐρευνῶντας μεταξὺ παλαιῶν τῆς οἰκογενείας ἐγγράφων, νὰ ἀνεύρωμεν δέμα ἐπιστολῶν κιτρίνων καὶ μεστῶν κόνεως, δεδεμένων σφιγκτὰ διὰ νήματος, διατεθειμένων κατὰ σειρὰν χρονολογίας. Ἐφυλλολογήσαμεν αὐτάς... ἦσαν αἱ ἐπιστολαὶ ἅς παλαιὸς φίλος ἔγραψε, πρὸ τριακονταετίας, πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν—πρὸ πολλοῦ ἀποθανόντα. Ἐγραφον τακτικῶς, ἕκαστον δεῖνα μῆνα· συνεβούλευοντο ἀμοιβαίως ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερουσῶν ὑποθέσεων, ἐδίδον λεπτομερεῖς πληροφορίας τῶν ἰδίων οἰκογενειῶν, συνδιεσκέπτοντο, ἐβοηθοῦντο ἐν ταῖς δυσχερέσι περιστάσεσι. Διατρέχοντες τὰ φύλλα ἐκείνα, εὐρίσκομεν χωρὶς ἅτινα ἐξηγοῦσιν ἡμῖν περιστάσεις τινὰς τῆς οἰκογενείας ἡμῶν, ὧν, ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, δὲν εἶχομεν ἐννοήσει τὴν αἰτίαν· ὑπαινιγμούς στενοχωρίων καὶ προσφορῶν ἃς οὐδέποτε εἶχομεν ὑποπτευθῆ· πόνον δὲν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔκρυψε πάντοτε. Ἐλκυσθέντες ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως ἐκείνης, χωροῦμεν ἐμπρός, μετὰ μείζονος πάντοτε περιεργίας, καὶ οὐχὶ ἄνευ συγκινήσεως. Τὰ ἔτη παρέρχονται· εὐρίσκομεν λέξεις παραμυθίας, ἐνδειξιν ἀπαντήσεως δοθείσης τινὶ εἰδοποιήσει ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου γέροντος τῶν πρώτων συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας, ἥτις ὠδήγησεν αὐτὸν ἡσυχῶς εἰς τὸν θάνατον. Μετὰ ἓν ἔτος, ὁ ἴδιος φίλος ὁμιλεῖ περὶ προαισθήματος τέλους οὐ μακρὰν. Αἱ ἐπιστολαὶ καθίστανται πάντοτε θλιβερότεραι, καὶ ἐννοεῖται ὅτι ἀποκρίνονται εἰς ἐπιστολὰς ὁμοίας· οἱ χαρακτῆρες γίνονται πάντοτε πλέον ἀμφίβολοι· ἡ αὐτὴ ὁμῶς πάντοτε ἀγάπη, περισσότερον μάλιστα ἐμφροντις, δηλουμένη μετὰ λέξεων παραμυθίας καὶ ἐλπίδος, μετ' ἐκκλήσεων ἀρχαίων ἀναμνήσεων, μετὰ ὑπαινιγμῶν εἰς χρόνους παρελθόντας, εἰς τοὺς πόνους οὓς ὑπέφεραν, εἰς τὰς φιλικὰς δοκιμασίας εἰς ἃς ὑπέβαλον ἀλλήλους. Ἀπροσδοκῆτως, φθάνομεν εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον, ὅπερ περιλαμβάνει τὸν τελευταῖον χαιρετισμὸν, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἠρξίσαμεν γελῶντες παύομεν μὲ δύο δάκρυα. Καὶ ἐκ τῶν χαρτῶν ἐκείνων φθάνει ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν εὐωδία φιλίας ὑγιᾶς καὶ ζωογόνοιο, ἥτις προτρέπει ἡμᾶς νὰ λάβωμεν ἀμέσως τὴν γραφίδα καὶ νὰ στείλωμεν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν εἰς καλὸν τινα μακρὰν φίλον.

Κατὰ Ἰούλιον 1885.

Δ. Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΕΚ ΤΩΝ «ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ»

Δ. Ν. ΦΟΣΤΕΡΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ. — ΑΥΓΗ.

(*Ἴδε συνέχειαν εἰς φυλλάδιον Ἰανουαρίου)

Ἡ Αὐγὴ ἐπακουμβῶσα τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς χειρὸς της ἀφίνει νὰ κα-
ταπέσωσι δύο σταγόνες δακρύων ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Νάρκισσου κρατού-
σης τὴν ἐτέραν ταύτης.

NAP.

Αὐγὴ!

ΑΥΓΗ (ἐν τῇ αὐτῇ θέσει σιγῶσα)

NAP.

Πῶς! σὺ κατανεύουσα, ἀλλὰ πρὸς τί; ἄφες λοιπὸν νὰ μοὶ εἴπῃ ἡ μορφή σου ὅτι τὰ χεῖλη σου διστάζουσι... (καὶ διὰ τῆς χειρὸς ἀνεγείρει τὸ ἐπίχαι καὶ ὠχρὸν ἐκείνης πρόσωπον) ἀληθῶς λοιπὸν δακρύεις; πλὴν διὰ τί τὸ δάκρυ τοῦτο; τί ζητοῦν οἱ μαργαρίται οὗτοι τῆς ψυχῆς σου εἰς τὸ ὄμμα σου Αὐγὴ; Ἄ! παραβαίνεις τὸ καθήκον... Ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτὴ σπατάλη ποσῶς δὲν σοὶ ἀνήκει καὶ... δὲν μοὶ ἐζήτησαν τὴν ἀδειαν... Ἡ ζωὴ μου εἶναι τι, ἐν πτερὸν ἴσως, ἢ ἐν κάρφος, ἀδιάφορον· ἀλλ' ἡ ζωὴ σου δι' ἐμὲ εἶναι τὸ σύμπαν! Ἐν τῷ ἀπείρῳ τούτῳ ἀφῆκα τοὺς βεμβασμούς τὰς σκέψεις μου τὰ ὄνειρά μου, τίς ὁ τολμῶν ἤδη νὰ καταρρίψῃ ταῦτα εἰς σταγόνας;...

(Εἶτα μετὰ πλείονος περιπαθείας). Αὐγὴ παῦσον· ὁμιλεῖ ὡς καὶ πρότερον καὶ δριμύτερον ἔτι· δύνασαι νὰ μὲ κατακερματίσῃς διὰ τῶν λόγων σου, πληῆξον κάλλιόν, πλὴν παῦσε ἐξαντλοῦσα τὴν ψυχὴν μου διὰ τῶν ὁμμάτων σου!...

ΑΥΓΗ

Πλὴν καὶ σὺ, καὶ σὺ Νάρκισσε καυστηριάζων τὴν ἐμὴν διὰ τῶν λόγων σου, τῆς ἀθυμίας, τοῦ ἄλγους σου... Εἶσαι ποιητής; ἄλλως θὰ ἔλεγον, ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷς, καὶ θὰ ἀπέθνησκον. Εἶμαι τόσον ἀσθενής!.. ἀλλὰ καὶ τόσον ἀγαπῶ, ὥστε ὁ ἔρως μου καθίσταται ἐγωῖσμός, ἀπόλυτος, μέγας, αὐστηρὸς. Ἦθελον νὰ εἶμαι ἐγὼ καὶ μόνη, ἡ βέμβη σου, τὸ ὄνειρόν σου ἐγὼ, ἐγὼ τὸ ἄσμα σου... καὶ οὐδεὶς, ὦ οὐδὲν ἄλλο!

NAP. (ψελλίζων)

Καὶ τίς λοιπὸν ἂν ὄχι Σὺ;

ΑΥΓΗ (ὡς μὴ ἀκούσασα αὐτοῦ)

Ἦθελον τὸ πνεῦμα, οὐτινος θὰ εἶμαι ἡ πνοή, ἡ ποίησις ἧς ηὐτύχησα νὰ εἶμαι ἡ μουσα, ἡ λύρα ἧς αἱ χορδαὶ ἀποτελοῦσι τὰς ἵνας τῆς καρδίας μου, νὰ κρούωσι μόνον δι' αὐτῆς, νὰ ἀποσπῶσι κάλλιόν αὐτὰς ἀλλ' οὐχὶ νὰ παραπαίωσι! Ὁ βίος